

Aan het einde van de zomer brengt een man zijn zieke vader naar het ziekenhuis.

De Fransen hebben de Gaulle herkozen. Robert Kennedy is doodgeschoten. De Amerikanen zitten tot aan hun nek in Vietnam en lijken zich nu achter de republikein Richard Nixon te gaan scharen. De Sovjets hebben zojuist de tanks Praag in gestuurd. Het is herfst 1968. En Londen is altijd Londen, en de regen die er al de hele zomer op neerdaalt komt nog steeds naar beneden.

De verpleegster achter het bureau is mollig en heeft een storend snorretje. Ze heeft in haar ene hand een afgekloven balpen vast en stelt vragen zoals: ‘Allergieën?’

Het is laat in de nacht, of misschien wel vroeg in de ochtend. De man is moe. Hij heeft het gevoel dat hij in dagen niet heeft geslapen. ‘Nee.’

En: ‘Naaste familie?’

‘Alleen ik.’ Omdat hij tenger gebouwd is, lijkt de man langer dan hij is. Hij is begin dertig, van een generatie die zich nog conventioneel kleedt. Een lichte regenjas. Lichtbruine Cherry Blossom-schoenen. Een grijs pak.

‘Verder nog familie?’ vraagt ze hem.

‘Nee.’

‘Helemaal niet?’

De man schudt zijn hoofd. De vermoeidheid is zichtbaar in de donkere huid onder zijn ogen.

Ze brengt haar pen in de aanslag en schrijft GEEN op het formulier.

Het is een lange nacht geweest. Een van te vele.

‘Waar kan ik u in geval van nood bereiken?’

‘Ik ben politieman,’ zegt de man, alsof dat een antwoord is. En hij geeft haar het nummer van zijn wijkbureau in Marylebone.

‘Aan het uiteinde van de afdeling is een wachtkamer, als u wilt,’ zegt ze,

en ze wijst met haar balpen. Ergens klinkt een idioot liedje van Alma Co-gan uit een radio.

‘Nee, ik moest maar eens gaan,’ zegt hij. ‘Ik kom later wel weer even kijken hoe het met hem gaat.’

De politieman is normaal gesproken goed in details, maar hij zal zich hier later weinig van herinneren. Dagenlang tussen diensten door voor zijn vader zorgen heeft hem uitgeput. Lange, onregelde nachten na het werk. De stroompjes lauwe soep rond de mond van de oude man. Het wassen in bed, en de ondersteken. Altijd die verschrikte blik in de lichte ogen van zijn vader. Het is een opluchting om zijn vader vandaag naar het ziekenhuis te brengen. Hij is het zat.

Maar hij zal er spijt van krijgen dat hij niet langer was gebleven. Het was eigenlijk helemaal niet nodig om direct weer aan het werk te gaan. Hij had nog best een paar uur langer kunnen blijven. Dit is de koude zwarte steen die in zijn borst zal huizen.

Het is een slecht jaar geweest. Op dit moment wil hij gewoon alleen maar verder. Als hij er te lang bij zou stilstaan, zou hij moeten toegeven aan de treurigheid ervan.

Terwijl hij naar het trappenhuis loopt om het gebouw te verlaten, verbaast hij zich erover dat de wereld buiten nog steeds donker en stil is. Hij kijkt op zijn horloge. Tikke takke Timex. Het is nog maar tien voor halfzes. Het zijn zulke verwarrende en gebroken dagen geweest. Hij was zó lang in het ziekenhuis geweest, dat hij had verwacht dat het inmiddels dag zou zijn geworden, maar hij hoeft pas over drie uur op zijn werk te zijn. Het zou logischer zijn om te blijven.

Hij blijft staan op de koude trap. Niet genoeg tijd om terug te gaan en nog wat te slapen in het appartement dat hij deelt met zijn vader. En als hij de bus naar Marylebone pakt, zal hij veel te vroeg zijn.

Dus hij begint maar te lopen. Het ziekenhuis uit en de stille straat op.

Hij loopt verder naar Islington, over Caledonian Road, langs gescheurde aanplakbiljetten die reclame maken voor Judy Garland in de Talk of the Town, de hele tijd met een koude wind in zijn rug. De trottoirs zijn nog verlaten, afgezien van een enkele man op weg naar huis na een nachtdienst, of een verpleegster die op de eerste bus wacht.

Het is zes uur tegen de tijd dat de man bij King’s Cross aankomt, en de lucht heeft de kleur van sigarettenas. De postbodes bezorgen brieven. De melkboeren leveren melk af. Mannen in krijtstreeppakken beginnen te

arriveren vanuit hun huizen in de voorsteden, zwaaiend met leren aktetassen tijdens het lopen.

‘Ze zeggen dat het nog wel dagen kan duren,’ zegt hij tegen de kantoortypiste, die veertig minuten na hem op haar werk komt. Ze is jong, gebruikt veel haarlak en draagt fleurige vestjes. Hij ziet dat haar mascara is uitgelopen, maar hij zegt het niet tegen haar.

‘Ach, lieverd, toch,’ zegt ze.

‘Maak je om mij geen zorgen,’ zegt hij, ‘met mij gaat het goed.’ Hij houdt zijn hoofd omlaag in de hoop dat ze daardoor zal begrijpen dat hij er niet over wil praten.

‘Moet ik soms iets voor je uit de kantine halen?’

Hij zit een uur of wat achter zijn bureau, slijpt potloden en doet alsof hij verslagen uittikt.

En als er een oproep binnenkomt van een paar brandweermannen die een lichaam hebben gevonden in een uitgebrand huis in Carlton Vale, werpt hij zich zonder ook maar aan zijn vader te denken op om de agent ter plaatse te zijn. Dan heeft hij iets te doen.

Hij doet er minder dan twee minuten over om de trap af te lopen, het bureau te verlaten en achter het stuur van de Wolseley van de criminele opsporingsdienst te gaan zitten. Een onverklaard sterfgeval geeft je iets om je mee bezig te houden.

‘Paddy. Een bericht voor je.’

De eerste keer hoort hij de stem niet.

‘Ben je daarboven, Paddy?’

En de tweede keer ook niet. De man zit op zijn hurken de restanten van een kamer te onderzoeken en concentreert zich op wat hij ziet.

‘Paddy!’

Een kamer. Een open haard. Donkere drab op de vloerplanken.

‘Paddy Breen!’

Ze hebben het lichaam eerder die ochtend afgevoerd. Alles wat rest, is dit donkere, kleverige spul, dat uit zijn geroosterde huid is gekomen.

De brigadier van de recherche observeert het allemaal. Een leeg busje aanstekergas. Zwartgeblakerde vloerplanken. Een oude, tot op de veren afgebrande leunstoel. Hij neemt het allemaal in zich op. Hij heeft wel erger gezien. Het was waarschijnlijk een snelle dood.

‘Brigadier Breen!’

Deze keer hoort hij het. ‘Wat is er?’

‘Ik heb iemand aan de mobilfoon voor u, brigadier.’

Het huis stond al heel lang leeg. Het maakt deel uit van een rijtje huizen dat in de oorlog werd gebombardeerd en nog steeds niet is afgebroken. De muren zijn kaal, en het pleisterwerk valt van het plafond. Alles is even zwart na de brand. Hij kijkt nog een laatste keer de kamer rond, omdat er heel veel afhangt van wat je in deze eerste paar uur ontdekt. Dit is waar hij goed in is.

‘Kom eraan,’ zegt hij zacht, en hij pakt het lege busje aanstekergas op.

Hij begint voorzichtig de geblakerde trap af te lopen, met het lege busje tussen wijsvinger en duim. De zwarte smurrie die muren na een huisbrand bedekt, ligt overal. Het zit al op zijn schoenen, maar hij doet zijn uiterste best om het niet ook op zijn jasje te krijgen.

Onder aan de trap zegt een man in een brandweuniform: ‘Is zo te zien heel snel uitgebrand.’ Hij kucht en spuugt op de kale vloer.

‘Juist,’ zegt Breen. Hij houdt het busje omhoog. ‘Is dit de oorzaak?’

‘Moet wel,’ zegt de brandweerman. ‘Te snel om geen benzine of zoiets dergelijks geweest te zijn, arme drommel.’

‘Zelf gedaan? Per ongeluk?’

‘Kom ik zo nu en dan wel tegen, ja.’

‘Zou dit zo’n grote brand veroorzaakt kunnen hebben?’

De brandweerman steekt zijn onderlip uit. ‘Misschien,’ zegt hij.

Breen knikt en loopt naar buiten.

‘Ik heb ze nu aan de mobilfoon, brigadier.’

Breen gaat op de passagiersstoel zitten en legt het busje op het dashboard. Vervolgens haalt hij een zakdoek tevoorschijn en veegt het roet van zijn handen.

‘Delta Mike vijf,’ zegt hij in de hoorn. ‘Met Breen.’

En hij had meteen het ziekenhuis moeten opbellen toen het eerste bericht doorkwam. Hoewel het waarschijnlijk al te laat was. De arts zal zeggen dat een infectie aan de urinewegen de uiteindelijke doodsoorzaak was, maar zijn vader was al jaren aan het doodgaan en teerde langzaam van binnen-uit weg.

Zijn vader was zes jaar geleden bijna door eigen toedoen omgekomen bij een brand, toen hij het gas had aan gelaten onder een pan. Hij was er met een ingezwachtelde arm afgekomen. Het was het eerste signaal dat hij aan het aftakelen was. Na de brand was hij bij Breen ingetrokken, zodat die voor hem kon zorgen.

Dus Tomas Breen, bouwvakker uit Knocancuig in Tralee, sterft alleen die septembermiddag. Op hetzelfde moment waarop de verpleegster het laken over hem heen legt, staart zijn zoon in een wit betegeld vertrek in een ander ziekenhuis een kleine tien kilometer verderop geconcentreerd naar een ander lichaam, dat zo zwart is als de kamer waarin ze het hebben gevonden. Hij staart naar de dode man in de hoop dat hem iets duidelijk zal worden. Een ongeïdentificeerde dode man in een koud vertrek.

Breen bewaarde de foto's van het verbrande lichaam in zijn postvak. Drie zwart-witfoto's. Een van het verminkte gezicht van de man, zijn tanden zichtbaar tussen zijn verbrande lippen. Een van het hele lichaam, vanaf de andere kant genomen. En een van de hele kamer, zodat je de positie van het lichaam kon zien. In de daaropvolgende weken verschenen ze af en toe weer boven op de stapel. Soms zagen de andere leden van de criminele opsporingsdienst van bureau Marylebone hem ernaar kijken en er geconcentreerd naar turen.

Gebarsten huid als van een aan het spit geroosterd varken. Bleek vlees en vet eronder zichtbaar. Knieën licht gebogen.

Herfst ging over in winter, en de identiteit van het lichaam was nog altijd een mysterie. Andere zaken kwamen en gingen. Nixon won.

Brigadier Cathal Breen begon de spullen van zijn vader uit zijn appartement te ruimen, maar hij maakte het nooit helemaal af. Hij kocht zijn eerste plaat van The Beatles, maar draaide hem maar een enkele keer. Dat soort muziek was voor een jongere generatie. Hij overwoog zijn haar anders te kammen en zijn bakkebaarden wat te laten staan, maar hij deed het niet. Hij was tweeëndertig. Het zou belachelijk staan.

Waardoor de brand precies was ontstaan, bleef onduidelijk, althans officieel. Maar Wellington, de politiearts, zei dat ze een fles hadden gevonden die met de huid van het lijk was versmolten. Dat gegeven duidde er in combinatie met het lege busje aanstekergas op dat het waarschijnlijk een ongeluk was. En hoewel Breen er nog steeds aan twijfelde of een enkel busje aanstekergas zo'n felle uitslaande brand tot gevolg kon hebben gehad, leek verder niemand zich daarmee bezig te houden. Hij was naar alle waarschijnlijkheid een of andere dronken zwerver die had geprobeerd een vuurtje aan te steken om zich in het natte weer aan te kunnen warmen. Dat was voldoende voor Wellington.

Breen bleef zich langer met de zaak bezighouden dan dat hij zou moeten. Hij ging nog een paar keer terug naar het witte ziekenhuisvertrek om naar het verkoolde lijk te kijken. De meeste huid van het gezicht van de man was weggebrand, zodat moeilijk was vast te stellen hoe hij eruitgezien zou hebben. Op het overgebleven vlees waren geen duidelijke sporen van verwondingen te zien. Hoe langer hij ongeïdentificeerd bleef, hoe waarschijnlijker het begon te lijken dat hij iemand zonder vaste verblijfplaats was geweest. Breen begon te denken dat hij een van de duizenden Ierse arbeiders was geweest die tegenwoordig Londen binnenstroomden en wanhopig op zoek waren naar werk. Wellington bevestigde dat vermoeden, door Breen te vertellen dat er betonstofsporen in het materiaal op zijn broek zaten.

Breen maakte aantekeningen. Hij klopte aan bij kosthuizen om te vragen of een van hun huurders ervandoor was gegaan. Hij tekende kaarten waarop hij de locatie van alle bouwterreinen in de omgeving aangaf. In het weekend bezocht hij de Garryowen en de Palais, waar ze op muziek van showbands dansten die 'BooLavogue' en 'Liverpool Lou' en andere huilerige walsen speelden. In de Ierse danszalen waren twee tot drie keer zoveel mannen als vrouwen. Iemand iets gehoord over een vermiste man? Met een minder zou de rest van ons verdomme wat meer kans maken.

Aanvankelijk negeerden andere agenten zijn obsessie. De vader van de beste man was onlangs overleden. Hij was zichzelf niet. Beste vent, Paddy Breen. Niet echt een van de jongens, maar je weet wel: een goeie vent.

Maar toen het langer ging duren, wist Breen dat ze zich aan hem begonnen te ergeren. Dit was geen echte zaak voor iemand van de recherche. Vervloekte Paddy Breen. Verdoet nog steeds zijn tijd met die hopeloze zaak. Draagt zijn steentje niet bij.

Er was ook ander werk te doen. Echte mensen, die waren omgekomen bij gevechten en berovingen. Geen drankverslaafde immigranten die toch niemand zou missen. Vervloekte Ieren. Afgezien van Paddy, natuurlijk. Het was duidelijk gewoon een ongeluk, dus waarom maakte hij zich er zo druk om?

'Verspil geen tijd en moeite aan zaken waarvoor niemand je gaat bedanken,' had brigadier Prosser hem meer dan eens gezegd. Breen merkte dat het brigadier Prosser woedend maakte dat een collega al die tijd kon verspillen aan een hopeloze zaak.

De inspecteur was milder en liet Breen eerst een tijdje zijn gang gaan. Eind november trof hij Breen een keer aan toen hij de foto's op zijn bu-

reau had uitgesteld. Ze hadden inmiddels lichte ezelsoren en waren al aan het vergelen.

‘In godsnaam, Breen,’ zei hij. Heel zacht. Van man tot man.

Inspecteur Bailey was een politieman van de oude stempel. Een geschikte vent, maar wel een pietje-precies. Hij vond het maar niets wanneer agenten zo uit het gareel raakten. Waar zouden ze zijn als agenten alleen maar zaken gingen onderzoeken die hun onder de huid gingen zitten? ‘Denk je nog steeds dat hij een of andere arbeider is?’ vroeg inspecteur Bailey.

‘Ja, inspecteur.’

Een korte stilte. ‘Je vader was Iers, hè, brigadier?’

‘Ja, meneer.’

Bailey had geknikt en had Breen ongemakkelijk aangekeken. Andere mensen in de zaal stopten met typen en luisterden. ‘En hij was toch bouwvakker, dacht ik?’ zei Bailey. ‘Je overleden vader?’

‘Ja, inspecteur.’

‘Het is begrijpelijk dat een man van zijn stuk is als zijn vader overlijdt,’ zei hij.

Breen gaf geen antwoord.

‘Kop op, Paddy,’ zei de inspecteur, en hij legde zijn hand even op Breens schouder, waarna hij wegliep en zich opsloot in de kleine ruimte van zijn kantoor.

En er hing een pijnlijke stilte in het kantoor van de criminele opsporingdienst. Aan het bureau naast hem zat agent Jones, het jongste lid van de recherche, met open mond te staren. Breen keek hem boos aan, totdat Jones naar zijn typemachine staarde en net deed of hij op de toetsen naar een letter op zoek was. Het zachte gegons en getik van het kantoor keerde terug.

Breen wist wat er in hun hoofden omging. Paddy dacht niet helder na. Zijn obsessie had niets te maken met de verbrande man. Dit had met zijn vader te maken. Het was een soort boetedoening.

Soms was er geen antwoord. Soms leverde het allemaal niets op. Er was niet voor elke misdaad een oplossing. Mensen stierven alleen en onbemand. Hij had nooit echt de moeite genomen om erachter te komen wie zijn vader was toen hij nog leefde. Hij was niet nieuwsgierig genoeg geweest.

Zelfs als hij erachter zou komen wie de verbrande man precies was, zou het niets veranderen. Dat wist Breen ook wel.